

ಆಗಾಖಾನ್ ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಾತ್ಮನ ನೇನಪಿನ್ ನೆರಳು

■ ಆರ್ಥ ಆಡುಕಳ

ಆಗಾಖಾನ್ ಪ್ಯಾಲೇಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಕೇಳಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ನೋಡಲು ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ಹಿಂದೆ ಪ್ರಜೆಗೆ ಹೋದಾಗ. ಪ್ರಜೆಯ ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಹೆದರಿದ್ದ ನಾನು ಬೆಳ್ಳಂಬಿಳಿಗೆಯೇ ಆಚೋ ಹಿಂದು ಹೋರಟ್ಟೆ. ಬೆಳ್ಳಿಗೆ 9 ರಿಂದಲೇ ಪ್ರಾಣಿಗರ ವಿಳ್ಳಕೆಗೆ ತೆರೆದಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗೊಗ್ಗಳ ಮಾಡಿ ತಿಳಿದ್ದರೂ ಸ್ಥಳ ತಲುಪಿದಾಗ 9.30 ಅಗಿತ್ತು. ಒಮ್ಮೆ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಕಾಂಪೌಂಡ್ ಒಳಗಡೆ ಕಾಲಿಡುತ್ತಿದ್ದ ತೆಕೆಟ್ ಕೌಟರ್ ಕಾಣಿಸಿತು. ಟಿಕೆಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಒಳ ನಡೆದಾಗ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರದಲ್ಲೇ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿತ್ತು ಆಗಾಖಾನ್ ಪ್ಯಾಲೇಸ್.

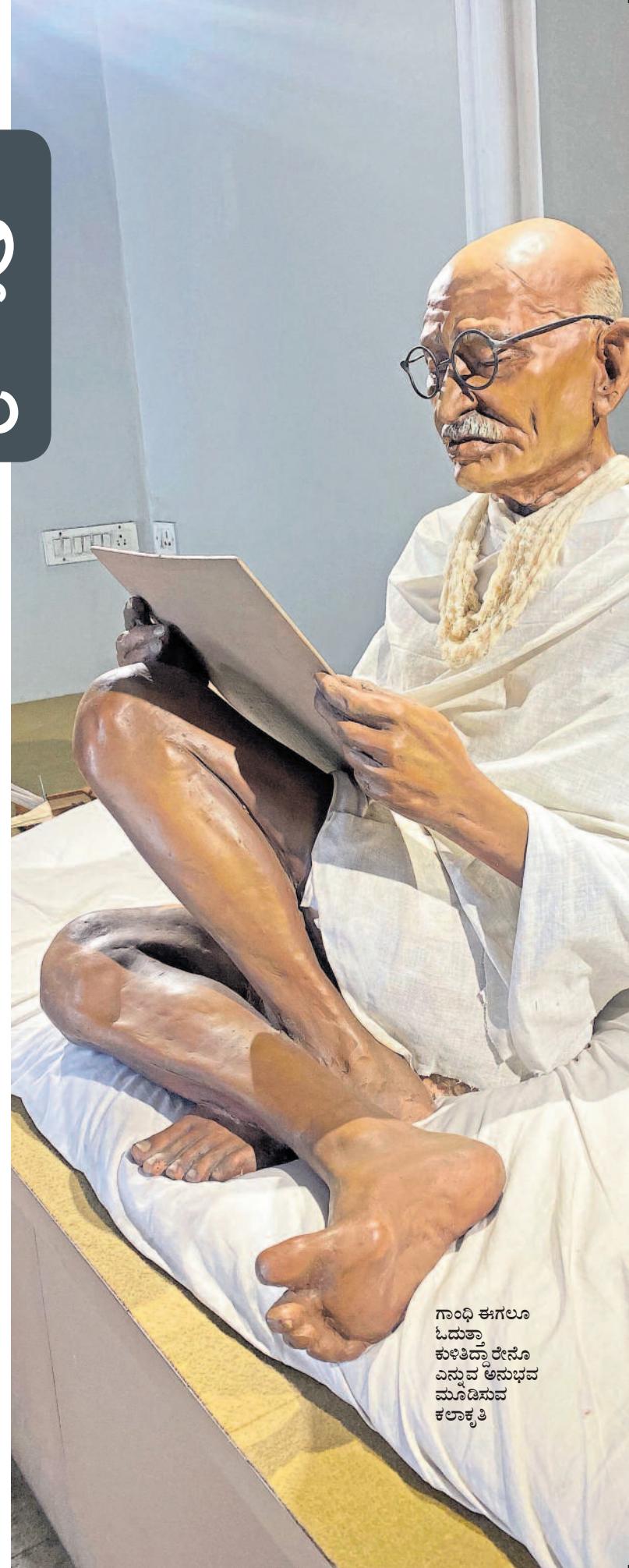
ಪ್ಯಾಲೇಸ್ ಎಂದಾಗ ಕ್ಷಮಿಗಿಗೆ ನೆನಪಾಗುವುದು ಯೈಸೂರು ಅರಮನೆ. ಆ ವೈಭವವನು ಮನಸ್ಸಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ಮನಸಿಗೆ ಒಮ್ಮೆ ಬಿಳ್ಳಿನೆನುವುದು ಸುಳ್ಳಲ್ಲ. ಹಾಗೆಂದು ಇದು ತುಂಬಾ ಚಿಕ್ಕದೂ ಅಲ್ಲ. ಇದರ ವಿನ್ಯಾಸವೇ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ದೂರದಿಂದ ನೋಡಿದಾಗ ದೊಡ್ಡ ಬಂಗಲೆಯಂತೆ ಕಾಣಿಸಿದರೂ, ಹತ್ತಿರ ಹೋದರೆ ಅದರ ವಿಸ್ತಾರ ಅರಿವಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದು ಇರುವುದು ಸುಮಾರು 19 ಎಕರೆಯಪ್ಪು ದೊಡ್ಡದಾದ ಕಾಂಪೌಂಡ್ ಒಳಗಡೆ. ಸುಮಾರು 7 ಎಕರೆಗಳನ್ನು ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಅರಮನೆಯ ಕಟ್ಟಡವಿದೆ. ಇದನ್ನು ಇಸಾಲ್‌ಮಿಕ್ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಆಗಾಖಾನ್ ಯಾರು?

ಈ ಅರಮನೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದು ಸುಲಾನ್ ಮುಹಮ್ಮದ್‌ ಪಾ ಆಗಾಖಾನ್ III. ಇವರು ಖಾಚೋ ಇಸಾಲ್‌ಮಿಕ್ ಗ್ರಾಂಟ್‌ನ 48ನೇ ಇವಾಮ್ ಅಧವಾ ಧರ್ಮಗುರುಗಳು. ಅಲ್ಲಿ ಇಂಡಿಯಾ ಮುಸ್ಲಿಂ ಲೀಗ್‌ನ ಮೊದಲ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೂ ಆಗಿದ್ದರು. ಅರಮನೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಶುರು ಮಾಡಿದ್ದು 1869ರಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಕಟ್ಟಲು 5 ವರ್ಷಗಳು ಬೇಕಾಯಿತು. ಸುತ್ತಲಿನ ಬರಗಾಲ ಹೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶದ ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡುವ ಉದ್ದೇಶಿಂದ ಸುಮಾರು 1000 ಜನರಿಗೆ ದಿನಗಾಲಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿ ಈ ಅರಮನೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಯಿತು. ಅಂದು ಇದನ್ನು ಕಟ್ಟಲು 12 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಾಗಿತ್ತು.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದ ನಂತರ

ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದ ಜೊತೆಗೆ ಈ ಅರಮನೆಗೆ ನಿಕಟ ನಂಟಿದೆ. 8ನೇ ಆಗಸ್ಟ್ 1942ರಲ್ಲಿ ಮಹಾತ್ಮೆ ಗಾಂಧಿಯವರು ‘ಬ್ರಿಟಿಷರೇ ಭಾರತ ಬಿಟ್ಟು ತೊಲಗಿ’ ಚಳವಳಿಯನ್ನು ಶುರು ಮಾಡಿದ್ದರು. ಚಳವಳಿ

ಗಾಂಧಿ ಜಾಗಲೂ
ಓದುತ್ತಾ
ಕುತ್ತಿದ್ದೇ ರೇಸೋ
ವನ್ನು ವ ಅನುಭವ
ಮುದಿಸುವ
ಕಲಾಕೃತಿ